

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain 9 luvun 1 ja 10 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**

***Asia***

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain 9 luvun 1 ja 10 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 151/2022 vp).

***Valiokuntakäsittely***

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 24/2022 vp).

***Päätös***

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

**Laki**

**poliisilain 9 luvun 1 ja 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:n otsikko ja 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 10 §:n 2 momentti laissa 581/2019, sekä  
*lisätään* 9 luvun 1 §:ään uusi 4—6 momentti seuraavasti:

9 luku

**Erinäiset säännökset**

1 §

*Poliisin antama virka-apu ja sen maksullisuus*

---

Virka-avun pyytäjä vastaa virka-avusta perittävästä maksusta, jollei laissa toisin säädetä. Päätöksen perittävästä maksusta tekee 3 momentissa tarkoitettu päällystöön kuuluva poliisimies, jollei laissa toisin säädetä.

## Eduskunnan vastaus EV 157/2022 vp

Maksun suuruus määritetään virka-avusta aiheutuvien kustannusten perusteella. Edellä 2 momentissa tarkoitettu virka-avusta aiheutuva maksu voidaan kuitenkin jättää perimättä, jos se on perusteltua sosiaalisista, taloudellisista tai muista näihin verrattavista henkilökohtaisista syistä.

Virka-avun maksullisuutta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

10 §

### *Tarkemmat säännökset*

---

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) poliisimiehen aseman ilmaisemisesta ja poliisimiehen yksilöimisestä huolehtimisesta;
- 2) haltuun otetun omaisuuden säilyttämisestä;
- 3) poliisitutkinnan suorittamisesta;
- 4) kulkuneuvon pysäyttämisenä käytettävistä merkeistä ja menetelmistä;
- 5) automaattisesta tieliikenteen valvonnasta;
- 6) voimakeinojen käytön määritelmästä, voimankäyttökoulutuksesta, voimankäytön harjoittelusta ja seurannasta, oikeudesta kantaa voimankäyttövälineitä, voimankäyttövälineiden säilyttämisestä sekä voimakeinojen käytön valvonnasta;
- 7) eläimen kiinnittamisesta, säilyttämisestä ja lopettamisesta;
- 8) virka-avun antamisesta muulle kuin Tullille tai Rajavartiolaitokselle;
- 9) poliisitoimenpiteiden kirjaamisesta;
- 10) turvatarkastustoimenpiteiden teknisestä toteuttamisesta ja turvatarkastusten käytännön järjestämisestä sekä turvatarkastuksista järjestettävästä koulutuksesta;
- 11) virkapuvun mallista ja sen yhteydessä käytettävistä merkeistä sekä siitä, milloin virkatehtävän laatu tai luonne edellyttää virkapuvun käyttöä;
- 12) virka-avun pyytäjältä perittävän maksun suuruudesta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## **Laki**

### **sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*lisätään* sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 22 §:ään sellaisena kuin se on laissa 603/2022, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi seuraavasti:

## Eduskunnan vastaus EV 157/2022 vp

### 22 §

#### *Hyvinvointialueen oikeus saada virka-apua*

Hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin sosiaalihuollon viranomaisella on lastensuojelutehtävässä ja sosiaalihuoltolain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettussa kiireellisessä tehtävässä oikeus saada poliisilta poliisilain (872/2011) mukaista virka-apua maksutta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_  
päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## Laki

### mielenterveysten 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
lisätään mielenterveysten (1116/1990) 31 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 438/2014, 20/2016 ja 583/2022, uusi 4 momentti seuraavasti:

### 31 §

#### *Poliisin virka-apu*

Poliisin antama virka-apu 1—3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa on maksutonta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_  
päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

**Eduskunnan vastaus EV 157/2022 vp**

**Laki**

**vankeuslain 1 luvun 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* vankeuslain (767/2005) 1 luvun 11 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 809/2011, seuraavasti:

1 luku

**Yleiset säännökset vankeuden täytäntöönpanosta**

11 §

*Virka-apu*

Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä on oikeus saada virkatehtävän suorittamiseksi poliisilta poliisilain (872/2011) mukaista virka-apua maksutta.  
Virka-avun antamisesta poliisille säädetään poliisilaissa.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

**Laki**

**valvotusta koevapaudesta annetun lain 38 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* valvotusta koevapaudesta annetun lain (629/2013) 38 § seuraavasti:

38 §

*Virka-apu*

Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä on oikeus saada virkatehtävänsä suorittamiseksi poliisilta poliisilain (872/2011) mukaista virka-apua maksutta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## Laki

### yhdyksuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 24 ja 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 24 §:n 1 momentti ja 35 § seuraavasti:

#### 24 §

##### *Nouto yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanon edellyttämään tapaamiseen*

Jos ehdollista vankeutta, jonka tehosteeksi on tuomittu valvontaan, tai nuorisorangaistusta suorittava taikka ehdonalaiseen vapauteen päästetty, joka on asetettu valvontaan, jättää ilman valvojan tai apuvalvojan tiedossa olevaa hyväksyttävää syytä saapumatta valvontatapaamiseen tai vastaavanlaiseen tilaisuuteen, ja on todennäköistä, että hän pyrkii välttelemään tapaamista, hänet voidaan noutaa valvojan tai apuvalvojan määräämään seuraavaan tapaamiseen. Poliisin on annettava noudon toteuttamiseksi virka-apua, jollei noutotoimenpiteitä ole pidettävä selvästi epätarkoituksenmukaisina. Virka-apu on maksutonta.

---

#### 35 §

##### *Virka-apu*

Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä on oikeus saada virkatehtävänsä suorittamiseksi poliisilta poliisilain (872/2011) mukaista virka-apua maksutta.

---

Tämä laki tulee voimaan    päivänä    kuuta 20    .

---

## Laki

### yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 20 ja 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain (801/2017) 20 §:n 1 momentti ja 30 § seuraavasti:

#### 20 §

##### *Nouto velvollisuuksien rikkomisen selvittämiseksi*

Jos valvottava jättää ilman Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen tiedossa olevaa hyväksyttävää syytä saapumatta valvontatapaamiseen tai hänen epäillään muulla tavoin rikkoneen rangaistusajan suunnitelmassa määrättyjä velvollisuuksiaan ja on todennäköistä, että hän pyrkii välttelemään asian selvittämistä, hänet voidaan asian selvittämiseksi noutaa Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen määräämään seuraavaan tapaamiseen. Poliisin on annettava noudon toteuttamiseksi virka-apua, jollei noutoa ole pidettävä selvästi epätarkoituksenmukaisena. Virka-apu on maksutonta.

— — — — —

#### 30 §

##### *Virka-apu*

Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä on oikeus saada virkatehtävänsä suorittamiseksi poliisilta poliisilain (872/2011) mukaista virka-apua.

Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä on oikeus 16 ja 19 §:ssä tarkoitettua säilöönottoa varten saada virka-apua pidättämiseen oikeutetulta virkamieheltä.

Poliisin antama virka-apu 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa virkatehtävissä on maksutonta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

\_\_\_\_\_

## Laki

### pakkokeinolain 2 luvun 12 j §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* pakkokeinolain (806/2011) 2 luvun 12 j §, sellaisena kuin se on laissa 101/2018, seuraavasti:

## Eduskunnan vastaus EV 157/2022 vp

### 2 luku

#### Kiinniottaminen, pidättäminen, vangitseminen ja tutkinta-aresti

##### 12 j §

##### *Virka-apu*

Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä on oikeus saada virkatehtävän suorittamiseksi poliisilta poliisilain (872/2011) mukaista virka-apua maksutta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## Laki

### ulosottokaaren 3 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 23 §:n 3 momentti sekä 24, 82, 83 ja 108 §, sellaisena kuin niistä on 108 § osaksi laissa 778/2019, seuraavasti:

### 3 luku

#### Yleiset menettelysäännökset

##### 23 §

##### *Julkisuus, läsnäolo ja järjestyksenpito*

— — — — —  
Jos toimituksessa läsnä oleva estää täytäntöönpanon asianmukaisen toimittamisen, ulosottomies saa kehottaa häntä poistumaan toimituspaikalta, ei kuitenkaan ketään häätöä lukuun ottamatta vakituisesta asunnostaan. Jollei kehotusta noudateta, ulosottomies voi pyytää poliisilta virka-apua tai ohjata itse henkilön pois paikalta. Poliisin antama virka-apu ulosottomiehelle on maksutonta. Voimakeinoista säädetään 83 §:ssä.

## Eduskunnan vastaus EV 157/2022 vp

### 24 §

#### *Henkilötietojen ilmoittamisvelvollisuus*

Jos se on täytäntöönpanon toimittamiseksi tarpeen, ulosottomies saa selvittää henkilön henkilöllisyyden. Jokainen, joka on toimituspaikalla, on ulosottomiehen sitä tiedustellessa velvollinen ilmoittamaan nimensä ja osoitteensa. Jollei mainittuja tietoja ilmoiteta, ulosottomies voi pyytää poliisilta virka-apua henkilöllisyyden selvittämiseksi.

Poliisin antama virka-apu ulosottomiehelle on maksutonta.

### 82 §

#### *Voimakeinot täytäntöönpanon toimittamiseksi*

Ulosottomiehellä on oikeus etsiessään ulosmittauskelpoista omaisuutta, muuta täytäntöönpanon kohdetta tai asiassa selvitystä taikka päästäkseen täytäntöönpanon edellyttämiin tiloihin tarvittaessa avata tai avauttaa lukkoja ja ovia sekä täytäntöönpanon toimittamiseksi käyttää muita vastaavia voimakeinoja siinä määrin kuin niitä voidaan olosuhteet huomioon ottaen pitää perusteltuina sekä saada poliisilta virka-apua maksutta. Asianomaiselle on kuitenkin varattava tilaisuus toimia itse, jollei täytäntöönpano sen johdosta vaarannu.

### 83 §

#### *Henkilöön kohdistuvat voimakeinot*

Jos ulosottomies kohtaa vastarintaa, jolla pyritään estämään täytäntöönpano tai sitä tuntuvasti vaikeuttamaan, ulosottomiehellä on oikeus saada poliisilta virka-apua maksutta. Ulosottomies saa vastarintaa kohdatessaan itsekä käyttää sellaisia vastarinnan murtamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita täytäntöönpanotehtävän laatu, vastarinnan vaarallisuus sekä tilanne muutoinkin huomioon ottaen voidaan pitää puolustettavina.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

### 108 §

#### *Virka-apu muulta viranomaiselta*

Poliisi ja muu viranomainen ovat velvollisia antamaan ulosottomiehelle täytäntöönpanossa tarpeellista virka-apua.

Ulosottoylitarkastaja saa pyytää virka-apua muulta viranomaiselta, jos asia on kiireellinen.

Poliisin antama virka-apu on maksutonta.

---

Tämä laki tulee voimaan    päivänä    kuuta 20    .

---

## Laki

### asevelvollisuuslain 125 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* asevelvollisuuslain (1438/2007) 125 §, sellaisena kuin se on laissa 147/2010, seuraavasti:

125 §

#### *Poliisin antama virka-apu*

Aluetoimiston pyynnöstä poliisi noutaa maksutta ilman laillista estettä pois jääneen asevelvollisen kutsuntaan, aluetoimiston määräämään tarkastukseen tai palvelukseen taikka antaa asevelvolliselle määräyksen ilmoittautua aluetoimistossa.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## Laki

### sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 38 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 38 a §, sellaisena kuin se on laissa 689/2021, seuraavasti:

38 a §

#### *Poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Tullin virka-apu Puolustusvoimille*

Puolustusvoimilla on oikeus saada poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta tarpeellista virka-apua tässä laissa säädetyn rikosten selvittämiseen liittyvän tehtävän suorittamiseksi. Puolustusvoimilla on oikeus saada virka-apua, jos virka-avun antaminen voi tapahtua vaarantamatta virka-apua antavalle viranomaiselle säädettyjen muiden tehtävien suorittamista.

Poliisin antama virka-apu puolustusvoimille on maksutonta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## **Laki**

### **siviilipalveluslain 103 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* siviilipalveluslain (1446/2007) 103 §:n 1 momentti seuraavasti:

#### 103 §

##### *Poliisin virka-apu siviilipalvelusvelvollisen toimittamiseksi palvelukseen*

Jos siviilipalvelusvelvollinen jättää saapumatta palvelukseen tai lopettaa sen, siviilipalveluspaikan on ilman aiheetonta viivytystä pyydettävä siviilipalvelusvelvollisen kotipaikkakunnan tai siviilipalveluspaikan sijaintipaikkakunnan poliisilta virka-apua hänen etsimiseksi ja palvelukseen toimittamiseksi. Poliisin antama virka-apu siviilipalveluspaikalle on maksutonta. Poliisin on tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin tavoittamatta jääneen siviilipalvelusvelvollisen etsintäkuuluttamiseksi.

---

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

---

## **Laki**

### **työtapaturma- ja ammattitautilain 253 ja 254 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 253 §:n 2 momentti ja 254 § seuraavasti:

## Eduskunnan vastaus EV 157/2022 vp

### 253 §

#### *Vakuutusyhtiön ja Tapaturmavakuutuskeskuksen valvontaan liittyvä tarkastusoikeus*

Tarkastuksen tekemistä varten vakuutusyhtiöllä ja Tapaturmavakuutuskeskuksella on oikeus saada virka-apua poliisilta ja muilta viranomaisilta. Poliisin antama virka-apu on vakuutusyhtiölle ja Tapaturmavakuutuskeskukselle on maksutonta.

### 254 §

#### *Tietojen tarkastaminen työnantajan asiakirjoista*

Vakuutuslaitoksella on oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista työnantajan tämän lain mukaisen tietojenantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen oikeellisuus. Vakuutuslaitoksella on oikeus saada poliisilta ja muulta viranomaiselta virka-apua edellä tarkoitettujen tietojen saamiseksi. Poliisin antama virka-apu on vakuutuslaitokselle maksutonta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## Laki

### **eräiden poliisin virka-apukustannusten korvaamisesta annetun lain kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

Tällä lailla kumotaan eräiden poliisin virka-apukustannusten korvaamisesta annettu laki (259/1956).

#### 2 §

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

**Eduskunnan vastaus EV 157/2022 vp**

Helsingissä 18.11.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri